

'Exploring the teachings of Krishnamurti' - School of the Wisdom te Naarden van 11 t/m 16 mei 2004

Professor P. Krishna nam ons zes dagen lang mee op zijn ontdekkingsreis door hetgeen Krishnamurti de mensheid heeft aangereikt. Hieronder een poging iets weer te geven van mijn bevindingen:

Elke ochtend begon de bijeenkomst met prachtige muziek waar je als vanzelf helemaal stil van werd en een uitleg door professor Krishna. De vragen die daarbij rezen, kwamen na de koffie aan bod en zo kon hetgeen was uitgelegd direct worden vertaald naar de persoonlijke beleving van de aanwezigen.

In hoeverre is de mens in staat om te luisteren zonder terug te koppelen naar al aanwezige kennis?

In hoeverre wil de mens steeds bevestigd worden in zijn of haar overtuigingen?

In hoeverre hindert het denken ons in het vinden van de eigen waarheid?

Allemaal vragen die we onszelf kunnen stellen en die ook prof. Krishna zichzelf heeft gesteld.

Hij legde uit hoe belangrijk het is om jezelf de juiste vragen te stellen om de goede antwoorden te vinden. Hoe belangrijk het is om je bewust te zijn van de werking van 's mensen denken, dat een geweldig instrument is als het gaat om iets te leren en het geleerde te onthouden om het toe te passen in het leven van alledag. Maar dat dit geheugen ook conditionerend werkt en ons zo hindert om vrij

te zijn om datgene wat we ervaren volledig toe te laten.

Op die momenten dat we in staat zijn om zonder enig onderdeel te luisteren of waar te nemen, ervaren we ten volle wat er gezegd of getoond wordt. Mijn ervaring is dat wanneer ik kan luisteren, ik dat beleeft als zuiverheid, als liefde en volledige acceptatie van wat iemand voelt en bedoelt. Maar vaak blijft het bij momenten die ook weer verdwijnen en de veelheid van deze momenten is afhankelijk van de mate waarin het denken gericht is op bevrediging van onze verlangens.

Maar zijn we ons dat bewust?

Wat doen we vanuit persoonlijke verlangens, gewoonten en overtuigingen en in hoeverre leidt dit tot een conflict? Een conflict in onszelf als onze leefgewoonten onze gezondheid op den duur ondermijnen of een conflict met onze omgeving als mijn opvatting niet strookt met die van een ander mens.

Het leven bestaat uit een veelheid van relaties: met ons lichaam, met ons denken, eigenlijk met alles om ons heen. Hoe persoonlijker relaties worden, hoe meer kans er is op conflicten.

Zodra er sprake is van een conflict, is het belangrijk om er achter te komen wat er aan dit conflict ten grondslag ligt. Door onszelf daartoe de juiste vragen te stellen, neemt onze zelfkennis toe, onze wijsheid en wordt de kans om gelukkig te zijn groter.

Maar zijn we of beter nog: ben ik bereid hiernaar op zoek te gaan in het eigen innerlijk?

Wil ik ontdekken waar en waarom ik gehecht ben aan mijn

Agenda

oktober

23 Studie *Mahatma Brieven* (start)

30 en 31 najaarsweekend: "Het dagboek van Etty Hillesum". Sprekers: Michel Chapotin, Isabel Nobre Santos, Elly Kooijman-Beuzenberg en m.m.v. Het Etty Hillesum Centrum te Deventer.

november

27 studie *De Geheime Leer*

december

11 studie *Mahatma Brieven*

januari 2005

22 studie *De Geheime Leer*

februari 2005

12 studie *Mahatma Brieven*

maart 2005

5 Voorjaarsdag: "De techniek van inwijding volgens Proclus en Blavatsky" door Henk Spierenburg
12 studie *De Geheime Leer*

april 2005

16 Studie *Mahatma Brieven*

mei 2005

21 Studie *De Geheime Leer*

juni 2005

4 ALV in Amsterdam 10.30u

Voor nadere inlichtingen over genoemde activiteiten kunt u contact opnemen met de T.V.N.: 020-6765672.

opvatting; waarom mijn mening zwaarder zou moeten wegen dan die van iemand anders?

Kan ik in relatie zijn zonder iets te verlangen, zonder iets te verwachten?

Is dat liefde?

Kan ik leven zonder gehechtheid? Durf ik steeds weer te twijfelen aan wat ik vind?

Is dat vrijheid?

Het werd me tijdens deze dagen duidelijk hoe belangrijk het is om mezelf steeds weer vragen te stellen. Ik ontdekte ook dat ik overtuigingen had die ik me tot dan helemaal niet bewust was en hoe noodzakelijk het is om te weten waarom ik iets wil. En hoe belangrijk het is om mezelf daarbij niet te veroordelen maar slechts te kijken naar het motief en daarvan weer iets te leren.

Door mezelf te bezien door de ogen van een liefdevolle en milde toeschouwer, kan ik erachter komen welke spiegel het leven me voorhoudt.

Ik vond het een geweldige ervaring om onder leiding van professor Krishna zo iets meer inzicht te krijgen in het gedachtegoed van Krishnamurti. De lezingen werden elke middag ondersteund door videobanden van lezingen van Krishnamurti en dat sloot goed aan. Alhoewel ik moet toegeven dat ik het zwaar vond om steeds meer dan een uur naar een band te kijken en toch geconcentreerd te blijven. Wat dat betreft, was het voor de Nederlandse toehoorders heel plezierig dat er tekst beschikbaar was van hetgeen besproken werd.

Agnes Wagemans

Zomerschool 9 t/m 11 juli 2004

Door het oog naar het hart, een zoektocht door *De Geheime Leer*

Voor een volle zaal in de Besant Hall (Internationaal Theosofisch Centrum te Naarden) opende Wies Kuiper, voorzitter van de Theosofische Vereniging in Nederland deze driedaagse Zomerschool. Zij memoreerde dat Ali Ritsema en Fay van Ierlant op 12 december 1995 een start maakten met een cursus *De Geheime Leer*. Nu vele jaren later bestaat deze 'cursus' nog steeds, alleen is het een studie geworden waar iedereen (al studerende) ook zijn/haar eigen bijdrage aan geeft. Het blijkt dat je in deze studie niet alleen elkaar goed leert kennen, maar ook jezelf.

Ali Ritsema vertelde dat destijds met de studie begonnen is om de Theosofische Vereniging duidelijk op de kaart te zetten. En bovendien, loges komen er vaak niet toe om aan een omvattende studie te beginnen. Na bestudering van Brieven aan nieuwe leden is de studiegroep zowel *De Geheime Leer* van H.P. Blavatsky als *Het Goddelijk Plan* van G. Barborika gaan bestuderen (elke maand om en om).

Volgens Ali moet je moeite doen voor *De Geheime Leer*. De leerstof moet door ieder zelf oververd worden op het spirituele pad. En misschien kom je dan wel tot de Theo Sofia, de Wijsheid zoals de goden die bezaten. Wij zijn nu nog goden in ballingschap, aldus Ali. Zij haalde ook het advies aan van H.P. Blavatsky (H.P.B.): eerst 10 minuten lezen – dan 10 uur mediteren. In *De Geheime Leer* gaat het niet om

Agenda buitenland:

oktober 2004

26 okt tot 5 nov: C. Nicholson Ward 'The Secret Doctrine as Creation Myth' te Krotona

29-31: R. Ellwood 'Puccini's la Bohème as Mystery Drama' te Krotona

november 2004

5 t/m 7: Conferentie van de Indo-Pacific Federation in Singapore. Radha Burnier: "Life is Relationship".

15 nov.-10 dec.: School of the Wisdom Adyar. Sprekers: Joy Mills over "The Laws of the Higher Life and Our Supreme Duty" en dr. Satish Inamdar over "Understanding Life-Death".

december 2004

26 t/m 31: 129ste Internationale Conventie van de Theosofische Vereniging, Adyar
Inlichtingen: hoofdkantoor te Amsterdam.
Opgave voor deelname geschiedt via de landelijk voorzitter van de TVN.

januari 2005

1 en 2 te Adyar: speciale conferentie van de Theosophical Order of Service na de jaarlijkse Internationale Conventie van de TS.

Voor nadere inlichtingen over genoemde activiteiten en voor aanmelding kunt u contact opnemen met de T.V.N.:
020-6765672.

V e r e n i g i n g s n i e u w s

intellectuele kennis, maar de studie helpt een mens om zich te richten. De stanza's zouden dan ook meditatief benaderd moeten worden, dan gebeurt er iets in je. Meditatie helpt n.l. om openingen te krijgen in je eigen denken. Sprekend met groot enthousiasme, haalde Ali nog de Bowen brochure aan, waarin wordt geadviseerd (door H.P.B.) uitgesleten hersenpaden af te breken, net zo lang tot er geen gebaande wegen meer zijn. Dan kunnen we de essentie zien, en wel ongesluit.

Fay van Ierland sprak over de Grondbeginselen in de Proloog van *De Geheime Leer* en de Doeleinden van de Theosophical Society. (Haar toespraak en die van alle sprekers komen t.z.t. integraal in Theosofia) Fay benadrukte, dat *De Geheime Leer* gaat over jnana yoga, de yoga van het denken, maar dat denken moet dan wel stil zijn, want dan kan het hele proces van het eigen functioneren worden ingezien. Het studeren in *De Geheime Leer* is niet bedoeld om kennis te vergaren, zei Fay, maar om het geconditioneerd zijn te verbreken. Theosofie is een weergave van de Eeuwige Wijsheid. Deze Wijsheid is door overlevering tot ons gekomen en spreekt over het Ene Beginsel, de Ene Oorzaak achter alles wat bestaat, die zich uitdrukt in de werkzaamheid van de wetten van bestaan. Fay sprak verder o.a. over 'De Geheimenissen van de Zevenheid', de kringloop van Incarnatie of noodzakelijkheid voor elke ziel die in overeenstemming zal zijn met kring en karmische wet; over het tweede deel van de G.L. Antropogenese (het verschijnsel mens), waarbij ook de

universele broederschap van de mensheid werd belicht. Theosofie zal tenslotte leiden tot een altruïstische manier van leven, d.w.z. steeds het belang van anderen voor ogen hebbend. Dan wordt kennis kracht i.p.v. macht. Ook Fay sprak net als Ali over het belang van meditatie, die zij zag als een natuurlijk gevolg van bewustzijnsontwikkeling. Zij haalde Krishnamurti aan: 'meditatie is het bloeien van liefde.' En: 'Liefde is een staat van bewustzijn; zo lang ik nog iets voor mijzelf zoek, is die staat er niet.'

Op de tweede dag sprak Els Rijneker over 'De drievoudige Evolutie', een moeilijk onderwerp, maar helder en duidelijk door Els gebracht. De drie wegen – geestelijk, verstandelijk en stoffelijk – die we overal in ons stelsel kunnen zien, hoewel elk zijn eigen wetten kent en zowel in de macro- als in de microcosmos aanwezig is. Ook de zeven wortelrassen werden besproken als stadia van bewustzijnsontwikkeling. Aandacht ook voor het denkvermogen, m.n. het hoger denken, dat een holistisch, intuïtief denken is. Via het intellect kan dit hogere denken zich openbaren. Over de mogelijkheden van het denkvermogen citeerde Els Mary Anderson: 'De Waarheid kan niet indalen – je moet ernaar opstijgen.'

De volgende lezing 'De Kala Hamsa' werd gehouden door Loes Moreno. Het symbool van de hamsa, de zwaan of gans, werd op vele manieren getoond (ook via op een diascherm geprojecteerde beelden). In *De Stem van de Stilte*, het mystieke boekje van oude Wijsheid, weergegeven door H.P.B., wordt gesproken over: 'Rusten tussen de

vleugels van de hamsa.' De kala hamsa als een symbool van transcendentie. Het gaat hier om een denken, dat vrij is en niet gehinderd wordt door verleden of heden. De symboliek van het ganzenbord geeft ook vele openingen voor de pelgrimstocht van de mens door zijn vele levens op weg naar de bewuste hereniging met zijn oorsprong. En tenslotte was er het woord: A/hamsa – ik ben Hij.

Max Takkenberg was de laatste spreker van de tweede dag. Hij had als onderwerp 'Het Hermetisch Axioma.' Max onderzocht de achtergrond van Hermes/Thot vanuit het Corpus Hermeticum. Thot werd o.a. de vader van de gnosis genoemd. De communicatie met de goden verliep in de oude tijd via de sterren en planeten. Op het projectiescherm verscheen de Nijl delta, vanuit de lucht bekeken en wij zagen de verschillende steden langs de rivier liggen. Daarna kwam op het scherm een beeld van het sterrenteken Scorpio, met exact dezelfde weergave van de sterren als die van de locaties langs de Nijl! Zo boven, zo beneden. Max noemde de mens: de onsterfelijke Monade en de sterfelijke mens (samen). De zeven beginselen in de mens zijn niet gerangschikt in een nette volgorde, maar doordringen elkaar en vormen één geheel. De lezing eindigde met: het Ene ontwikkelt zich tot wat het is: het Ene. Wij kregen nog een bespiegeling mee voor later in de middag: de eerste twee zinnen van het eerste en tweede deel van het Hermetisch Axioma: Zo binnen, zo buiten, zo groot, zo klein. – Er is

V e r e n i g i n g s n i e u w s

geen binnen, geen buiten, geen groot, geen klein.

Op de laatste dag vond er een presentatie plaats over de Rondten en Rassen door Ferry van Zalen. Ferry vroeg zich af wat het nut van het leven is. Hij ging naar aanleiding daarvan in op de zeventvoudige samenstelling van de mens, de rondten en rassen en de ontwikkeling van de mens door vele stadia heen. Ook de onsterfelijke Monade als Atma (de vonk van het goddelijk vuur) en Buddhi (de geestelijke ziel en voertuig van Atma) werden – voor zo ver dat mogelijk is – door hem besproken. De lezing van Ferry liet zien, dat ook nauwelijks bespreekbare onderwerpen toch intuïtief benaderd kunnen worden.

Rotha Bangma belichtte ten slotte De Zeven Heilige Planeten. Speciaal voor dit onderwerp waren enige astrologen naar Naarden gekomen. Ieder van ons kreeg een overzichtelijk diagram met zeven getallen, metalen, planeten, menselijke beginselen, dagen van de week, kleuren en geluid (de toonladder – Sanskriet/Italiaans). Rotha wist ons op overtuigende wijze door het diagram heen te loodsen, zodat we wat meer de onderlinge verbanden zagen. Boven aan het diagram stond Atmâ – waarvan vermeld werd: Atmâ is geen getal en komt met geen zichtbare planeet overeen, want het komt voort uit de geestelijke zon, ook staat het in generlei verband met geluid, kleur of het overige, want het omvat ze alle.

Het weekend met de lezingen, gespreksgroepen, video films over *De Geheime Leer* was daarom zo bijzonder, omdat er geen deskundigen aan het

woord waren, maar gewone leden, die door hun enthousiasme voor de studie het resultaat daarvan aan ons konden overbrengen.

Elly Kooijman

Verbouwing

Op het moment dat ik dit schrijf zitten we ongeveer in “het oog van de storm”.

Maar wanneer u dit leest is bij ons, op de Tolstraat, de fase van opruimen achter de rug en de verbouwing in volle gang.

Hoewel wij binnen ons eigen gebouw blijven, is het wél een echte verhuizing, met alles wat daarbij hoort. Alles moet van zijn plaats, nagekeken worden, er moet besloten worden waar het na de verbouwing zijn plaats krijgt etc., maar vooral ook: Waar laten we het zolang? In zo'n gebouw zijn heel wat mogelijkheden waar, door de tijd heen, van alles kan worden opgeborgen en, echt, alles moet leeg.

Dit was een zware opgave voor de werkers, maar we kregen gelukkig veel steun van leden die ons, wanneer nodig, hielpen om “de klus te klaren”.

De voorbereiding heeft wat langer geduurd, omdat de omvang van de verbouwing groot is en de financiële consequenties heel goed bekeken moeten worden.

Financieel gezien hebben wij uw hulp hard nodig. Toen wij besloten nieuwe rekken voor de bibliotheek aan te schaffen, wat erg hard nodig is, dachten we door fondswerving wel tot de benodigde € 40.000,- te kunnen komen. Het laatste jaar zijn ech-

ter van regeringswege heel veel subsidies, die zowel kunst, cultuur als sport betreffen afgeschikt en er wordt nu aan de fondsen door heel veel groeperingen om bijdrages gevraagd. Hoewel wij vele fondsen benaderd hebben, is alleen een bijdrage ontvangen van € 7.000,- van het Prins Bernhard cultuurfonds (zie Verenigingsnieuws Theosofia nummer 3 van juni 2004). Daarom doe ik opnieuw een beroep op u. Tot nu toe heeft de actie “Adopteer een plank”, ook al is het maar een klein stukje van een plank, nog niet iedereen gebracht tot het doen van een schenking voor dat doel. Daarom nu een herhaling: **Adopteer een plank!** **Een plank van 1 meter kost ongeveer €75. Ook een halve of een kwart plank is welkom. Wilt u uw bijdrage storten op giro 191910 t.n.v. Theosofische Vereniging in Nederland onder vermelding van: Adopteer een plank.**

Zoals gezegd zitten we momenteel a.h.w. in “het oog van de storm”. Wat is er in de afgelopen periode gebeurd:

Alle zaalhuurders zijn uit het gebouw vertrokken.

De keuken is leeggehaald.

Alle tweedehands boeken zijn verkocht, de kelder is leeg, ook alle stellingen daar zijn afgebroken en verwijderd.

De hele bibliotheek is leeggehaald en opgeslagen voor ongeveer twee maanden. Ook alle stellingen, kasten etc. zijn afgebroken. Een gedeelte ervan wordt hergebruikt in de kelder, een gedeelte gaat naar het ITC en een gedeelte (het oudste) wordt afgevoerd.

V e r e n i g i n g s n i e u w s

Omdat de vloer in de boekhandel al jaren zwaar beladen was, is een deel van de boekenvoorraad naar het ITC in Naarden en naar de opslagplaats in Utrecht gebracht. De vloer moet zich nu eerst opnieuw "zetten". Vijf van de kasten voor de boekverkoop staan nu in de gang boven en drie in het secretariaat. Dat is best een heel bijzonder gezicht.

Op het secretariaat is alleen wat hoognodig is nog aanwezig. De rest is voorlopig opgeslagen op de "zolderkamer". Op die zolderkamer stond eerst het archief. Dat is nu overgedragen aan het Amsterdamse Stadsarchief (om de hoek op de Amstelkade).

In de nu redelijk lege boekhandel staan een paar extra tafels. Daar wordt gewerkt aan het opzetten van een nieuw computernetwerk.

En natuurlijk zijn de burens gewaarschuwd.

Wat betekent dit voor u?

De komende maanden is de bibliotheek niet bereikbaar.

Het is niet in te schatten hoeveel lawaai er zal zijn en of het mogelijk is daarbij in het secretariaat en de boekhandel het normale werk te blijven doen.

De verkoop van boeken gaat in principe de eerste weken zo gewoon mogelijk door.

Het is heel goed mogelijk dat er tijden zijn dat de werkers maar beperkt aanwezig zijn: bijvoorbeeld om het antwoordapparaat af te luisteren, de post en de e-mail op te halen, om dit dan vanuit het huisadres verder af te werken.

Misschien zal de telefoon doorgeschakeld worden naar een huisadres.

Wilt u langs komen voor een gesprek of voor het kopen van boeken, neem dan eerst telefonisch of per e-mail contact met ons op, zodat u niet voor een gesloten deur komt.

Na 6-8 weken is het beneden klaar en begint fase 2. Dan komen er nieuwe stellingen in de bibliotheek, komen de boeken uit de opslag en moeten die daar weer allemaal geplaatst worden. Dat is een heel grote klus. Nogmaals: **Adopteer een plank!**

Dan gaan de oude kasten van de boekhandel naar beneden, worden daar geplaatst en moeten weer gevuld worden.

Ook het secretariaat gaat naar beneden.

Dan begint fase 3, de verbouwing van de bovenverdieping, en zal het mogelijk opnieuw erg lawaaiig zijn.

Als alles volgens plan verloopt zal het werk ongeveer half december 2004 klaar zijn.

De officiële heropening zal ergens in februari 2005 zijn; dat is nog niet vastgesteld.

Wies Kuiper, voorzitter

Uinodiging inaugurele rede prof. dr. J.L.F. Gerding

Op vrijdagmiddag 4 februari 2005 houdt prof. Gerding, de nieuwe bijzonder hoogleraar 'Metafysica in de geest van de Theosofie' aan de Faculteit der Wijsbegeerte van de Universiteit Leiden, zijn inaugurele rede.

Tijd: 16.15 uur (u wordt verzocht 10 minuten voor aanvang van de plechtigheid aanwezig te zijn).

Plaats: Groot Auditorium van het Academiegebouw, Rapenburg 73 te Leiden.

Leiden, academisch jaar: 2004-2005: colleges prof. dr. J.L.F. Gerding, bijzonder hoogleraar leerstoel Metafysica in de geest van de theosofie

Blok I: Data: maandagen, 6 sept. t/m 22 okt. 2004. Tijd: 11.00 – 13.00 uur. Individualiteit: grenzen en grenzeloosheid.

In alle tijden en culturen wordt melding gemaakt van ervaringen waarvan de fenomenologie zou kunnen duiden op een overschrijden van grenzen en soms op de beleving van grenzeloosheid. Deze 'exceptional human experiences' kennen een grote diversiteit. Te denken valt onder meer aan: buitenlichamelijke ervaringen, bijna-doodervaringen, reïncarnatieherinneringen, trance en mystieke ervaringen. Enquête-onderzoek wijst uit dat deze ervaringen veelvuldig gemeld worden. Exceptional human experiences maken in existentiële zin indruk: het ondergaan ervan kan leiden tot ingrijpende veranderingen van gedrag en persoonlijkheid, gepaard aan verdieping van opvattingen over de dood, levensbestemming, bewustzijn en lichamelijkeheid.

Een kenmerk van deze grensoverschrijdende ervaringen is hun multi-interpretabele karakter. Met het oog daarop zullen zij vanuit een pragmatisch-fenomenologische optiek worden aangeboden (William James). Vervolgens zal een confrontatie plaatsvinden met uiteenlopende

V e r e n i g i n g s n i e u w s

filosofische, psychologische en psychiatrische interpretaties.

Dit college is interessant voor filosofen, psychologen en theologen.

De studielast van deze cursus kan in overleg met de docent worden uitgebreid met extra literatuur en/of een paper.

Toetsing en verplichte literatuur wordt nader bekend gemaakt.

Blok 2: Data: maandagen, 8 nov. t/m 22 dec. 2004. Tijd: 11.00 – 13.00 uur. Kant, Schopenhauer en 'geesten'.

Immanuel Kant en Arthur Schopenhauer hebben het vraagstuk van het 'geestenzien' als filosofisch probleem aan de orde gesteld: de aanspraak die zogeheten geestenzieners maken op contact met wezens die zouden bestaan aan 'gene zijde' van de fysieke dood. Deze ervaringsmogelijkheid heeft voor Kant en Schopenhauer meer betekend dan slechts een intrigerend buitennissig verschijnsel.

Kants boek 'Traüme eines Geistersehers' wordt beschouwd als de aanzet tot zijn kritische periode. In de 'Traüme' zet Kant zich uiteen met geverifieerde anomale ervaringen van de Zweedse ziener Emanuel Swedenborg. Sporen van die uiteenzetting zijn tot in Kants hoofdwerk 'Kritik der reinen Vernunft' aanwijsbaar.

Ook Schopenhauer, een van de eerste Kant-interpretatoren, heeft zich expliciet met dit vraagstuk beziggehouden en heeft, evenals Kant, de mogelijkheid van contact met geesten en

leven na de dood vanuit zijn eigen filosofie geduid.

In dit college zullen de standpunten van Kant en Schopenhauer worden besproken aan de hand van hun eigen teksten. Dit college is interessant voor filosofen en theologen.

Verplichte literatuur: een selectie uit:

Kant, I. (1766). *Träüme eines Geistersehers, erläutert durch Träüme der Metaphysik*.

Kant, I. (1781). *Kritik der reinen Vernunft*.

Schopenhauer, A. (1818). *Die Welt als Wille und Vorstellung*.

Schopenhauer, A. (1836). *Animalischer Magnetismus und Magie*.

Schopenhauer, A. (1851). *Versuch über das Geistersehn und was damit zusammenhängt*.

Toetsing: wordt nader bekend gemaakt.

Blok 3 & 4: Data: maandagen, 31 jan. t/m 18 mrt., 4 apr. t/m 20 mei 2005. Tijd: 11.00 – 13.00 uur. Synchroniciteit en transcendentie.

Het begrip synchroniciteit werd ingevoerd door C.G. Jung ter kwalificatie van een specifiek type coincidentie, namelijk die manifestaties van 'onwaarschijnlijk toeval' die binnen het kader van het Jungiaanse denken een effectuerende betekenis lijken te kunnen dragen. Breder gedefinieerd 'als acausaal verbindend beginsel' dat werkzaam is in de natuur, meende Jung synchroniciteit niet alleen te herkennen in spontane betekenisvolle toevaligheden in het dagelijks leven, maar ook als 'toeval-regulerend'

beginsel dat lijkt te worden aangesproken in traditionele mantische procedures zoals de I Ching. Ter verheldering van het begrip synchroniciteit doet Jung een beroep op de filosofie van o.a. Kant en Schopenhauer. Een meer praktisch argument ten gunste van het synchroniciteitsbegrip vond Jung in de resultaten van het gecontroleerd experimenteel parapsychologisch onderzoek van zijn tijd.

Wat zijn de sterke en zwakke kanten van het synchroniciteitsbegrip? Hoe verhoudt het begrip zich tot belangrijke thema's in de filosofie (o.a. subject-object relatie) en tot de resultaten van de moderne parapsychologie na Jung? Welke nieuwe theoretische ontwikkelingen kunnen licht werpen op synchroniciteit? De behandeling van deze thema's zal leiden tot een beschouwing van de relatie tussen synchroniciteit en transcendent aspecten van de psyche. Dit college is interessant voor filosofen, psychologen en theologen.

De studielast van deze cursus kan in overleg met de docent worden uitgebreid met extra literatuur en/of een paper.

Verplichte literatuur:

Jung, C.G. (1952) *Synchronicity; an Acausal Connecting Principle*. Collected Works, Vol 8. London: Routledge and Kegan Paul. (100 pagina's) (ook in paperback verkrijgbaar)

Radin, D.I. (1997). *The Conscious Universe: The Scientific Truth of Psychic Phenomena*. San Francisco: HarperEdge (303 pagina's)

Toetsing: wordt nader bekend gemaakt.